

קול מבשר

וואכענבלאטט ערשיינט יעדען דאננערסטאג.

Dritter Jahrgang No. 7.	אין וועגער ארט אלליין האשטעהענדיג דעם אדנאן פיר	יום די פרשת תרומה
KOLOZSVAR, Feb. 21 1901.	קהילותן ושיחטים עזר ערמל למדים בחורים (ש) סופרים רבנים.	אדרעסע: „KÖL MVASZER“ KOLOZSVAR
Concurre werden mit 10 kronen pr. Stelle berechnet, von welche je 8 kronen dem Cultusbeamtenfond zugeführt wird. Anzeigen werden mit 4 Heller pr Wort berechnet.	איבערשטענדיג אונד פערזאנלעך איבער רעדאקטער: יצחק בן ציון וויינשטיין.	פרייז: נאנטיגערדיג 6 Kronen האלבערדיג 3,50 „ פיערט יעהרדיג 2 „ איבערעלענד נומער 20 Heller

הדעת יכדומה - בקיצור הדבר משאלות השוחטים שאלת צדק היא.

אפס בכל זאת לא תצדם ברעשוותך הקשה להשמיע בדברים זרים והירודים הדים האלה על רבנים וצדיקים כי לא זו הדרך ואין לעשות כזאת. ועוד אין על זה בדברך תרין מספיק.

ואם רציתי לדון איתך לזכות, הן זכותך מזה כי גדולה עבירה לשמה' כי על ידי דברך הקשים תקנה כי יתנו הרבנים לבס אה דברך להומס רת הכשרות אבל הוין אשר לא צדקת בזה גם לא השגת הענין על מקורו.

נראה נא בהשכל ודעת:

הן אתה תשאוג ותצדד כי הרבנים יעשו דבר בענין השחיטות, כי יהיו משמרת השוחט משמרת קבועה דעפיניסוף, וכל המסוג גבול יהיו שחיטות פסולה, וכדומה. . . .

ובכן אמור נא מה יכולים לעשות הרבנים בו זמא יעשו??

הלא תשים לדברך ותראה כי הוא גם יצדיקים

רבני מאורי הגולה בעל דברי חיים זצ"ל ובעל שו"ת ומשים זצ"ל ועוד . . . ועוד . . . שאר הגאונים הפוסקים אשר כל רב מחוייב לשמוע לקולם המת כבר עשו בכל מבוקשך פסקו פסם גמור שריר וקיים כי יש חוקה לשוחט, אבל הרבה רבנים לקולות האלה בולם לא ישמעו, ועתה מה יש לנו עוד לעשות? אם עוד הפעם נפסקו פסק בזה, הלא כל המאן ימאן גם לזה לשמוע?

ועוד לא הודעת שום אופן (פלאן) במה תבוא תחת דהעמיד את הרב לדון אם השוחט זמינו? - אשר באמת זהו ענין קשה, כי המשל -

בשרתי צדק - (6)

תשובת הרב נ"י על דבריו

שלשה ימים אהרי אשר מסרתי להרב הגאון דמה דברים הנאמרים לעיל בכתב - הלכתי אצלו לשמוע מענה מפיו ויען הרב נ"י בפני עם ועדה בדברים האלה:

הן אנכי ידעתי והברתי משאלות השוחטים מראשית כי צדקו במשאלותם כי נכון ונחון הדבר להומס משמרתם וכי לא טוב הותם עובדי השם מושפלים כאשר המה בעת כזאת.

גם זאת לא אסתר כי צדקו גם במבוקשם לכל יוכל הרב דמהא הוא בעצמו להשליך את השוחט לרדת עמו עד לחיו, כי בן אנכי יודע רב פלוני . . .

אשר השליך את השוחט פלוני . . . בלי דין ודברים וכמו המא ופשיע, כפתע פתאום באמצע החורף, לרצון הנגיד פלוני . . . אשר קרוב הוא לי . . .

אבל צדק לזאת גם בית דין אשר דין ידון בין שוחט לרב. -

ותלית אנכי מעולם עולה לשוחט לא עשיתי

אבל הייתי להם בכל עת לענוותנותם כיום צד ולא הודת בכל מקום אשר ידו נטויה הותה שם שום שוחט משמרתו בלתי אם ברצונו ככסף חוקתו אשר קיבל.

אף גם אמר אני כי בהתחומם קרן השוחטים

משפלותה, יתרום גם בזה ענין. ושיחיתו, אשר לאו דוקא כל אשר כבר כבר להם אין לו יהי לשוחט ונאלין ללמוד האומנות בני ודי החשים ללהם אבל כי תהי השחיטות משמרת כבודה ולמה אותה אנשים נכבדים שנה תמימה ויותר, בעוד להם לאכול בישוב

אן מיניע טרייע אנהענגער זאבאננעטען הויז

דאצו, דאס דא שוחטים פראגע ניכט איינשלאפען זאלל, מוסס' איינע אייגענע דרוקקערן ויין. דער קאספף אום דאס וואהל דער שוחטים בענגנט ערסט יעצט אס שטערקסטען. וועלכעס צופאר דאס חיבור בשרתי צדק צו ערשיינען האט. - איך דא דרוקקערדיא ארט ביה שאן בעשאפען אבער בעצאהלט איזט זעלבע נאך איסטער ניכט דא לעצטע ראטע פאן 130 טלדען איזט פערשאבען אס 13 יעטען סערין צו בעצאהלען - איך קאנן אבסולאטע מינען קרייטצער מעהר דארויף געבען אן איך שטעהטס יעצט ווען יעדער פאן איך טר נאך יאיר גען' אבאננעטען פערשאפט (זאפעל טאג האך יעדער טאג) - אדער נור 50 פאן איך נאך איינע אקציע קויפען, אדער נור 25 פאן איך אויף דרוקסארטען טלדען איינשיקען אדער ווען יעדער פאן איך פד 15 שטיק כתובות קויפען. אדער ווען יעדער פאן איך אויף ארן קווארטל גורטער' דאס אבאנאט-געלד יעצט' אויף דען קול מבשר איינשיקט, ארט דא דרוקקערדי גערעטעט. האבע איך זעלבע צו בעצאהלען. ווא אבער תו ניכט, מוס אד דא דרוקקערדי תו פערקויפען אום יעדעס ווענטסטענס דען אקציערען דאס דאצו אייגענשיקטע געלד צוריק צו ער-שטאטען אונד דאס בלאטט מוס ווייטער אויף פרעסדער דרוקקערדי אנגעווענען בלויבען אוי לאותו בוישה - ! ווא קאנן איך מיר אבער העלפען ! -

ועתה אהי !

לאסטעט דאך ניכט איך אס שטיק' פאלען - ! יעדער פאן איך מוסס נאך יעצט ווענטסטענס ארינען טלדען זאפארט איינשיקקען אבער זאפארט? ביז דיעזע לעצטע 130 טלדען פאן איך ניכט איינפליעסס וועלכעס פאר דען 15 יעטען פעבער געשעהען מוס קאנן איך פאר אנטעוולד אונד שרעקקען קיין ווארט מעהר שרייבען דען היער ארט דא ענטשיוונג וואס מיט אונז געשעהען ווירד ווכן ארי איך הפעם עוד שטעו לקולו ומיב לבס.

יצחק בן ציון

אם נאמר בית הין של שלשה או של שבעה
או של עשרים ושלשה יהי לו הכח להומין
לדין כל רב-ואם הרב לדין לא יעמוד מה
תהי אזהר-

ועד אשר אתה מדעיש אדות ענין השוחטים
הלא דבר עדי יותר נחזין מול עינינו. ענין נתינת
התרות הרבנים - הלא תרע כי הקהילה פלוגי
היכלה בתור אחד לרב להם אשר לא מצאידו
זהנלו משום דבר הלכה על סמך זכות אבות-
זאם בוד השוחט עומדת תת הכשרות לבדו הנה
בוד הרב תת תורת משה בולת.

אבל הלא התרין האחד לרפואת כל הענינים האלה
הוא האדמטואציון אשר תהי לקהילות הארץ-אד
דאקמן אשר נקרה לו כי כשרה תבוא. האדמטואציו
זאציון אשר תהי לנו, תהי מקיים מהמשלה וזאת
תהי ווסוד לכל הענינים האלה וכלתי ספק גם ענין
השוחטים תבוא בתוך האדמטואציון, אבל אל
תבקש זמן ומועד מתי תהי האדמטואציון כי גם
אנו מצפים לזה כמו השוחטים ממש אשם הענין צריך
לימוד גדול ושמה גדולה אך לעשותו והעברת
הגדולה הזו לא על יום ולא על לילה.

גם לא אכחד סמך כי בתחילה נחנתי מעלה
של הקול מבשר, אבל מעת יצאת הוין לשיטה אין
באן קורת רוח - - -
אבל הנני אבטיחך כי מיד אשר אבוא לפעם
אדבר לשובת ענין השוחטים עם הרבנים ועם רא"ל
ליפשיטין כי בעת זאת רק הוא לבדו יוכל לעשות
דבר מה (אבל לא הרבה) לשובת ענין זה ואנכי את
שלי אעשה - והרי זה לך לשובת על הדריך
לפרסם אל אחך השוחטים -
יבא המשך

בריעה קאסטען
נור פיר אבאנענטען

להרב הג' דקין קאליקאב (גאליציען) השו"ב הנשאל
זונה בכפר Alsó Méra Com. Abauj megye
(רוסקא) אינסברוקער לאאזע ניכט געזאנען,
דיא אנדערע ווייס איך נאך ניכט. -
(לעמעש) יושר כחו -
(מעגליסוב) - נור געדוהדיג, יענעס קאסטע
'פערשט נקט געזאנט' פשוט אפען דאך'טאן'ס ניכט
זאנען. - איך בין פערשטאנדיגט פאן זעהר פיעלע
זייטען דאס דיא רבנים לעזען דען קול מבשר. . . .
פערשטעקט. . . .
אינע שרויבע וואר אין דיא הרוקמאשיענע ענד
בראכען קענטע פיהרן קיין בלאטט ערשיינען, אויב

שטרי מכירת חמין
בלשון הקודש **אונגאריש**
אדער **דייטש** 25 שטיק אום
אינע קראנע
אנטרענע אן
Weinstein Beni Kolozsvár.

שטעללען

אין **Ó Gyula** (שט'קווא) קאמ קאמארן ווירד
געזוכט טיכטיגער בעל תפלה שויב פד מאי
געהאלט 600 קראנען שחיסה, נוסף-געניעססונג
דען מצות באקקונג, אויף מקרה העליאנס
לעגער מיט 200 קראנען מעהר געהא'ט בעפארצונג
אדרעססע אן קויטשנער געטינדעשדעזעס.

אין מיטקאלטין ווירד געזוכט אין טיכטיגער
שענאר פד זאפארט, מאנאטער-געהאלט 20 קראנען
אדרעססע אן פארשטאנד.

אין **Tolna** (שט'קווא) ווירד געזוכט גרעער שויב
בעית שמיט אונד אינקאסאנט דער אונגאר אונד
אונטער 40 יאהרע אלט איז פד אפריל געהאלט 600
קראנען האלב-יחיסה, מכה אונד וואהנונג, פרא
בע בערופענע אדרעססע אן
Dr. Frenu & Ig.

אין **Vokovár** סלאוואציען ווירד געזוכט פד 15-טען
אפריל יונגער שויב בעל תפלה פיר דען יאהרעס-גער
האלט 1000 קראנען אונד וואהנונג.
אדרעססע אן **Viktor Baum** פדעזעס

אין **Dömsöd-dab** (קאט עסט שט'קווא) ווירד
געזוכט שויב ובעית אונד רעליגילעךער פד מאי -
געהאלט 200 קראנען -
דיעזע שטעללע איז אסור בא'סור הסנות גבול
אונד איז אויסזוכט דאס דער ביסהעריגע שוחט בלויז
בען ווירד. -

אין **(Neolog) Csongrád** ווירד געזוכט פרא שמיט
שויב ובעית פד דען געהאלט 600 קראנען, האלב
שחיסה אונד וואהנונג, פראבע בערופענע,
אדרעססע אן פארשטאנד.

אין טיפאצירער ווירד געזוכט פד רח ניסן
חון עופות-שוחט יאהרעס-געהאלט 1200 קראנען
פיר משוררים 200 קראנען אונד וואהנונג, (ארט-
האדאקס)
אדרעססע אן איננאטין פלאטס פדעזעס

אין קאשי ביא דיא נעאלאיען ווירד גע-
זוכט איין חון שני שויב קרא וסחל, מנהר ווירד
בעפארצונג פיר דען געהאלט 1600 קראנען אונד
האלבער שחיסה. -

אדרעססע ביז 10 טען פדענר זנד צו רייז
טען אויף דיא אדרעססע
Re. Anyabüköszéi előjáróság Kassa.

אין **Teth** קאמ דאאב (היסטאריאקס) ווירד
געזוכט שויב טיכטיגער בעל קרא ובעל תפלה
מוהל בעפארצונג וואכענעגעהאלט 10 קראנען דקת
שחיסה אונד וואהנונג אום 20-טען טען צו רייז
בערופענען ריוועשפעזען ווערדען געפארצונג
ניעט פראבע בערופענען.

אדרעססע וונד ביז טען פדענער-גער אן
Deutsch Simon Teth Györmegye

אין **Vinkovce** (סלאוואציען) ווירד געזוכט שויב
'חמישי, אויך יעטעס געזוכט פד זאפארט וון
שויב וקרא פיר דען געהאלט 1400 קראנען
אדרעססע אן
Igo, Lewy Präses

אין דיא פיליאל געמיינדע **Vasvári** קאמ,
פדעסבורג ווירד געזוכט פד 15-טען טען שיינ
מיין שויב ובעית מיט ארטי-דאקט קסלות יאהר
רעסנעהאלט 700 קראנען, (שט'קווא)
אדרעססע אן פארשטאנד

אין **Török Beese** קאמ, טאראנטאל (בוגלא) ווירד
געזוכט חון שויב פד טען געהאלט
1000 קראנען, וואהנונג אונד מקרה-ינאדאציען
(נור עם געהט ניאמאנד דארט אין מקרה -)
אדרעססע אן פארשטאנד

(איבעראללדין ווא אן פארשטאנד צו געדעס
טען איז שרייבט טען
Le. hitköszéi elnök)

אין **Radoséz** (שט'קווא) ווירד שאן ווערד
געזוכט פד זאפארט שויב וקרא פיר דען גער
האלט 400 קראנען אונד שחיסה.
אדרעססע אן זעמנד קליין דראשויט ביא
האליש קאטידאט ניירא

אין פדעסבורג ביא דיא ארטי-אדמטין
ווירד געזוכט טיכטיגער אכער-חון געהאלט
אינקלוזיווע פיר משוררים אונד וואהנונג 200
קראנען, אדרעססע ביז 10 טען טען אן צו רייז
שטאנד דער ארטה, יוד, געמיינדע צו פדעסבורג

